

som ikke paa nogen Maade have Trang dertil, eller Lettelse derved — alene for den Tilfredsstillelse, som det i og for sig kunde være at vide det metriske System gjennemført her i Landet — skulle bære de store Besværligheder, som Opgi-velsen af alle de fra Barndommen tilvante Forhold og Begreber om Størrelser og Størrelseres Værdi vilde fremkalde, særdeles da vistnok over 90 pCt. af den danske Befolkning ikke kan antages deraf at høste nogen Gavn, som i ringeste Maade kan opveie de Ulemper, som vilde blive en uundgaaelig Følge deraf. Man tænke sig f. Ex. en Landmand, som ikke direkte staar i Handelsforbindelse med Udlandet, hvad Interesse og Fordel kan han have af det metriske Systems Indførelse? Vil han kunne udrette mere med det nye System end med det gamle? eller vil det være ham til Befæring og Gavn, om han i fremmede Tidsskrifter kan finde, eller maasse i danske Tidsskrifter kan læse, at en Landmand paa 1 Hektare, altsaa paa en Kvadrathektometer eller 10,000 Kvadratmeter Land har avlet $3\frac{3}{10}$ Kubikmeter eller 3,900 Liter Gøde efter en Udsæd af kun 240 Liter, fordi han ved Behandlingen af Bratjorden, efter at have gjødet den med saa og saa mange Kubikmeter Stalgjødning, pløiede og harvede den til en Dybde af 25 Centimeter. Kan den almindelige danske Landmand fortaa en saadan eller lignende Dplysning, naar den ikke maa oversættes i hans Sprog, omtrent saaledes: Naar en Lønde Land er der høstet 16 Lønder Gøde efter knap 1 Løndes Udsæd paa Grund af, at Jorden var gjødet med 23 Læs Stalgjødning og derved pløiet og harvet til godt 9 Tommers Dybde? — jeg tror det ikke; jeg er langt mere tilbøielig til at tro, at et saadant Sprog vil for ham noget nær være, hvad man sædvanlig kalder: „sort Tale“. For Alle dem, som have Brug for Metermaal, vil Systemet medføre saa væsentlige Behøve-ligheder, at de uden Tvang ville bestræbe sig for at anvende det, saavidt det kan lade sig gjøre, og derved vil Kundskaben til det metriske System udbrede sig i videre og videre Kredse, særdeles naar de metriske Begreber gjøres saa fattelige for Enhver som muligt.

At det vil bidrage meget til den hurtige Udbredelse og Anvendelse af det metriske System, dersom det kan lykkes at finde saadanne simple, tiltalende Begreber og Betegnelser for de metriske Størrelser, som saa at sige af sig selv vilde vinde Indgang og blive forstaaede af Befolkningen, det anser jeg for at være ganske utvivlsomt. Jeg tvivler derfor ogsaa stærkt paa, at det vilde være heldigt for den frie Udbredelse af det metriske System, dersom man paa vore Forhold simpelthen vilde overføre de for den danske Mand fuldstændigt meningsløse græsk-latinske Navne, som bruges i Frankrig, og Kommissionens Flertal har heri været enig med mig, idet man har fundet det be-

tænkeligt at regne paa, at den jævne danske Mand med Letthed skulde kunne særdes mellem saadanne Begreber som: Myriameter, Kilometer, Hektometer, Dekameter osv. osv. Som en Følge heraf har Kommissionen vedtaget, at der til Lettelse for den almindelige Mand ved Siden af de angivne franske Betegnelser skal tilføies danske Betegnelser, og den har dertil valgt Begreberne: Titusindemeter, Tusindemeter, Hundredemeter, Timeter osv., hvorefter Veilængder for Eftertiden vilde blive at udtrykke i Titusindemeter isbetfor i Mil, Jordarealer vilde blive at udtrykke i Kvadrat-Hundredemeter isbetfor i Lønder Land; og dersom man ikke vilde bruge det franske Navn paa en Pot, saa skulde man, naar man f. Ex. vilde kjøbe en Pot Mælk, forlange: en Tusindedels Kubikmeter eller en Kubik-Tiendedelsmeter Mælk osv. Jeg tilstaaer, at det falder mig overmaade vanskeligt at udtrykke mig paa saadant Dansk, og jeg er ganske sikker paa, at de Allerfleste slet ikke ville være istand dertil. Med disse Betegnelser frygter jeg altsaa for, at det metriske System ikke vil findes at være saa tiltalende for Landets Befolkning i det Hele, at der derpaa kan begrundes noget Haab om en hurtig Udbredelse af det nye System. For mig har det, som alt bemærket, staaet klart, at skal det metriske System finde almindelig Tilslutning her-tillands, uden Anvendelse af vore Tvang, saa maa vi benytte bekjendte danske Navne, som tilstrækkelig tydeligt udtrykke de forholdsvis Størrelser, hvori de betegnede Dele staae til hinanden indbyrdes. I den Henseende har jeg foreslaaet at benytte den franske Meter som Enhed for Længde-maal under Navn af: den metriske Alen, Meteralenen eller Mesteralenen, hvis Befolkningen hellere vil kalde den saaledes, og at betegne denne ved: 1^m Alen til Forskjel fra den almindelige danske Alen, som betegnes: 1^{danst} Alen. Jeg har fremdeles foreslaaet at kalde den nye Vægt-Enhed (Kilogrammet) et Mesterpund og at betegne det ved 1^m Pd.; men dette Forslag har Kommissionen ikke troet at kunne anbefale, fordi den frygter, at den metriske Alen, det metriske Pund osv. skal blive forvejlet med den almindelige Alen, det almindelige Pund osv., en Frygt jeg aldeles ikke har, fordi der ikke er mere Anledning til en saadan Forvejling, end til at forvejle f. Ex. Decimalkommer og Decimallinier med Duodecimalskommer og Duodecimallinier; den norske, svenske og preussiske Daler, som forekomme i Handel, med den danske Daler; den svenske Alen, hvormed en stor Del af vort Lønner er maalt og betegnet, med den danske Alen osv. Faren herfor er neppe stor, og Folk vilde snart lære at vogte sig for de Bedragerier, de ad denne Vej kunne blive ud-satte for.

Da jeg saaledes endnu ikke i mindste Maade kan se nogen virkelig Fare eller blot Ulempe ved at benytte de af mig foreslaaede Betegnelser, og da jeg iøvrigt troer, at disse Betegnelser ville have